

बलेफी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ७

संख्या: ६

मिति: २०८०/१०/१७

भाग - २

बलेफी गाउँपालिका

महिला संजाल गठन तथा परिचालन सम्बन्धी
कार्यविधि, २०८०

महिला संजाल गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना:

गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका वडास्तरदेखि नै महिलाहरुको सचेतना अभिवृद्धि गरी क्षमता विकास गराई हरेक व्यक्तिसँग प्रतिस्पर्धा श्रेष्ठता हासिल गराई सक्षम नागरिक तयार गर्न नेतृत्वमा सरोकारवाला महिलाहरुको प्रतिनिधित्व वडास्तरीय महिला मार्फत सुनिश्चित गर्दै गाउँ कार्यपालिका मातहतको सामाजिक विकास समितिको प्रत्यक्ष मातहतमा रहने गरी महिला सञ्जालको गठन गरी सोही सञ्जाल मार्फत महिला विकास सम्बन्धी गाउँपालिका स्तरीय नीति निर्माण देखि कार्यान्वयन तहसम्म आवश्यकता अनुसार उनिहरुलाई संलग्न गराई समग्र बलेफी गाउँपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासको मुलप्रवाहमा महिलालाई समावेश गर्ने सम्बन्धमा वान्छनिय भएकोले, बलेफी गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बलेफी गाउँपालिकाले यो कार्यविधि मिति २०८०/१०/१७ गतेको गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत गरि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- १) यस कार्यविधिको नाम "बलेफी गाउँपालिकाको महिला सञ्जाल गठन र परिचालन कार्यविधि - २०८०" रहनेछ ।
- (२) यो कार्यविधि बलेफी गाउँपालिका क्षेत्रभरी लागु हुनेछ र तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिचय:

विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क. "अध्यक्ष" भन्नाले यस कार्यविधिको नियम ६ बमोजिम गठन हुने सञ्जालको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

ख. "कार्यपालिका" भन्नाले बलेफी गाउँकार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

ग "कार्यालय" भन्नाले बलेफी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

घ. "कार्यविधि" भन्नाले "बलेफी गाउँपालिकाको महिला सञ्जाल गठन तथा परिचालन कार्यविधि - २०८०" लाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ. "गाउँपालिका" भन्नाले बलेफी गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

च. "पालिका स्तरीय सञ्जाल" भन्नाले कार्यविधि बमोजिम गठन हुने सञ्जाललाई सम्झनु पर्दछ ।

छ. "वडा" भन्नाले बलेफी गाउँपालिका मातहतको वडालाई सम्झनु पर्दछ ।

ज. "वडा समिति" भन्नाले सम्बन्धित वडाको वडा समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

झ. "वडा अध्यक्ष" भन्नाले बलेफी गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

ञ. "वडा सचिव" भन्नाले बलेफी गाउँपालिका मातहतको सम्बन्धित वडाको वडा सचिव सम्झनु पर्दछ ।

- ट. "वडास्तरिय महिला सञ्जाल" भन्नाले कार्यविधि नियम बमोजिम गठन हुने सञ्जालका सदस्यलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ठ. "सदस्य" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने सञ्जालका सदस्यहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ड. "सामाजिक विकास समिति" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम सामाजिक क्षेत्र हेर्ने गाउँपालिका मातहतको सामाजिक विकास समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ढ. "संयोजक" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने महिला सञ्जालका संयोजकलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद -२

वडास्तरीय महिला सञ्जाल सम्बन्धी व्यवस्था

३. सञ्जाल गठन:-

१) प्रत्येक वडामा महिला विकास तथा सशक्तिकरण सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने काम समेतको लागि एक वडास्तरिय महिला सञ्जाल रहनेछ ।

२) महिला सञ्जालको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

क) सम्बन्धित वडास्तरिय महिला भेलाले छनौट गरेको एक जना - संयोजक

ख) सम्बन्धित वडाभित्रका महिला समूह, महिला सहकारी, आमा समूह वा टोल विकास संस्थाबाट एक जना - सदस्य

ग) महिलाको हक, हितको संरक्षण वा सम्बर्द्धन समाज सेवाको विशेष योगदान पुऱ्याएका महिलाहरूमध्येबाट वडा समितिबाट मनोनित ४ जना - सदस्य

घ) दलित/जनजाति/पिछडिएको वा अपाङ्गताबाट ३ जना - सदस्य

ङ) सम्बन्धित वडाको कर्मचारी एक जना - सदस्य सचिव

(३) वडा सञ्जालको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।

(४) मनोनित सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

उपनियम (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै मनोनित सदस्यले आफ्नो पद अनुरूपको आचरण नगरेको वा जिम्मेवारी पूरा नगरेको भनि सञ्जालको बहुमत सदस्यले ठहर गरी वडा समितिमा सिफारिस गरेमा वडा समितिले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै समयमा पदबाट हटाउन सक्नेछ । तर पदबाट हटाउनु अघि निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौकाबाट बन्चित गरिने छैन ।

४. सञ्जालको बैठक र निर्णय:

(१) सञ्जालको बैठक कम्तिमा दुई महिनामा एक पटक सम्बन्धित वडा कार्यालयमा बस्नेछ ।

(२) संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

(३) सञ्जालको बैठक हुनु भन्दा कम्तिमा चौविस घण्टा अगावै छलफल हुने विषयको कार्य सूची सहितको सूचना सदस्य सचिवले सदस्यहरूलाई दिनेछ ।

(४) सञ्जालको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरूको उपस्थिति भएमा सञ्जालको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिन्छ ।

- (५) सञ्जालको बैठकमा बहुमतको मान्य हुनेछ मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयक मत दिनेछ ।
- (६) सञ्जालको बैठकको निर्णय बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।
- (७) सञ्जालको बैठकमा वडाअध्यक्षलाई आमन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।

५. सञ्जालको काम, कर्तव्य र अधिकार:

यस कार्यविधि बमोजिमको अन्यत्र नियममा उल्लेखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त सञ्जालको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) वडा भित्रका टोल विकास संस्थाहरूले सम्पादन गर्ने कार्यमा समन्वय सहजीकरण गर्ने ।
- (ख) महिला सशक्तिकरण तथा प्रवाहीकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी वडा समितिमा पेश गर्ने ।
- (ग) वडा भित्र क्रियाशिल महिलासँग सम्बन्धीत संघ संस्थहरू बीच समन्वय एवं सहजीकरण गर्ने ।
- (घ) वडा भित्रको महिलाहरू लाई उद्यमशिल बनाउनका लागि आवश्यक क्षेत्र पहिचान गरी वडा समितिमा सिफारिस गर्ने ।
- (ङ) महिलाहरूलाई सर्वाङ्गिक विकासको मुल प्रवाहमा परिचालन गर्न अभियानमुलक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- (च) महिला विकास, निर्माण तथा समाज सेवाको क्षेत्रमा स्वयंसेवकको रूपमा परिचालन गर्ने, गराउने ।
- (छ) महिलासँग सम्बन्धित विभिन्न संघ संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने ।
- (ज) लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रणका आवश्यक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी वडा समितिमा पेश गर्ने ।
- (झ) कार्यपालिका तथा वडा समितिले तोकेको अन्य कार्य गर्ने गराउने ।

परिच्छेद- ३

गाउँपालिका स्तरीय महिला सञ्जाल

६. सञ्जाल गठन:-

- (१) कार्यपालिकाको मातहतको सामाजिक विकास समितिको प्रत्यक्ष मातहतमा रहने गरी गाउँपालिका, स्तरीय एक महिला सञ्जाल गठन हुनेछ ।
 - (क) सम्बन्धित पालिका स्तरीय महिला भेलाले छनौट गरेको एक जना - अध्यक्ष
 - (ख) सबै वडाका महिला सञ्जालका संयोजकहरू - सदस्य
 - (ग) महिलाको हक, हितको संरक्षण र प्रवर्द्धन वा समाज सेवाको क्षेत्रमा विशेष योगदान पुऱ्याएका महिलाहरू मध्ये सञ्जालले मनोनित गरेको २ जना - सदस्य
 - (घ) दलित/जनजाति/पिछडिएको अपाङ्गतबाट सञ्जालले मनोनित गरेको ३ - जना
 - (ङ) कार्यपालिकाको महिला विकास शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव
- (२) उपनियम (१) को खण्ड ग बमोजिमका सदस्यहरूको मनोनय समावेशी सिद्धान्त को आधारमा गरिने छ ।
- (३) मनोनित सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

- (४) गाउँपालिका स्तरीय महिला सञ्जालको पदावधि ३ वर्ष हुनेछ ।
- (५) उपनियम ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि सदस्यले आफ्नो पदअनुरूपको आचरण नगरेको वा जिम्मेवारी पुरा नगरेको भनी सञ्जालको बहुमत सदस्यले ठहर गरी समाजिक विकास समिति मार्फत कार्यपालिकाले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै समयमा पदबाट हटाउन सक्नेछ तर पदबाट हटाउनु अघि निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।

७. सञ्जालको बैठक र निर्णय:

- (१) सञ्जालको बैठक कम्तीमा दुई महिनामा एक पटक बस्नेछ ।
- (२) अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा सञ्जालको बैठक बस्नेछ ।
- (३) सञ्जालको बैठकमा चौविस घण्टा अगावै छलफल हुने विषयको कार्यसूचि सहितको सूचना सदस्य सचिवले सदस्यहरूलाई दिनेछ ।
- (४) सञ्जालको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरूको उपस्थिति भएमा सञ्जालको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिन्छ ।
- (५) सञ्जालको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयक मत दिनेछ ।
- (६) सञ्जालको बैठकको निर्णय बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले प्रमाणित गर्नेछ ।
- (७) बैठकमा सदस्यलाई अनिवार्य आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ ।

८. सञ्जालको काम र कर्तव्य:

- (क) महिला विकास सम्बन्धि गाउँपालिका स्तरीय वार्षिक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी समाजिक विकास समितिमा पेश हुनेछ ।
- (ख) महिला लक्षित गाउँपालिका स्तरीय वार्षिक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।
- (ग) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र क्रियाशिल महिलासँग सम्बन्धीत विभिन्न संघ संस्थाहरूलाई गाउँपालिकामा सूचिकृत गर्ने र उल्लेखित संस्थाहरूको काम कारवाहीको रेखदेख तथा नियमन गर्ने ।
- (घ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका महिलाहरूलाई उद्यमशिल बनाउनका लागि आवश्यक क्षेत्र पहिचान गरी सामाजिक विकास समितिमा सिफारिस गर्ने ।
- (ङ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका महिलाहरूलाई विकासको मुलप्रवाहमा परिचालन गर्न अभियानमुलक कार्य सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- (च) महिला विकास सशक्तिकरण, एवं मुलप्रवाहीकरण सम्बन्धी विषयमा सामाजिक विकास समितिमा सिफारिस गर्ने ।
- (छ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका महिलाहरूलाई विकास निर्माण तथा समाज सेवाका क्षेत्रमा स्वयंसेवकको रूपमा परिचालन गर्ने, गराउने ।
- (ज) गाउँपालिकामा सूचिकृत महिला सम्बन्धी संघ संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने ।
- (झ) कार्यपालिका तथा सामाजिक विकास समितिले तोकेको अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

परिच्छेद - ४

विविध

९. भाग लिन नहुने:

सञ्जालका कुनै सदस्य वा पदाधिकारीहरूले आफ्नो निजि स्वार्थ भएको कुनै काम कुरामा भाग लिन हुदैन ।

१०. उपसमिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्ने:

पालिकास्तरीय वा वडास्तरीय सञ्जालले यस कार्य विधि बमोजिम आफुले गर्नुपर्ने कुनै कार्य सम्पादन गर्नका निमित्त आवश्यकता अनुसार वढीमा पाँच वर्ष सदस्यीय उपसमिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।

११. पारिश्रमिक, सुविधा तथा बैठक भत्ता:

(१) पालिकास्तरीय वा वडास्तरीय सञ्जालका पदाधिकारी तथा सदस्यले कार्यपालिकाले तोके बमोजिमको दरमा बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

(२) वर्षमा वढीमा ६ वटा सम्म बस्ने बैठकको लागि मात्र बैठक भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।

१२. वार्षिक प्रतिवेदन:

(१) वडा सञ्जालले आफुले वर्ष भरीमा सम्पादन गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिना भित्र सम्बन्धीत वडाका वडाअध्यक्ष र पालिका स्तरीय सञ्जाल समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ र वडाअध्यक्षले उक्त प्रतिवेदन वडा समितिको बैठकमा प्रस्तुत गरी सामाजिक विकास समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) पालिका स्तरीय: सञ्जाल पदाधिकारीले आफैले वर्ष भरीमा गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र सामाजिक विकास समितिका संयोजक समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ र सामाजिक विकास समितिको संयोजकले उक्त प्रतिवेदन सामाजिक समितिको बैठकमा प्रस्तुत गरी कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्ने छ ।

१३. निर्देशन दिन सक्ने:

(१) कार्यपालिका तथा सामाजिक विकास समितिले दिएको निर्देशन पालना गर्न यस कार्यविधि बमोजिम गठित सञ्जालको कर्तव्य हुनेछ ।

१४. संरक्षक सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) सञ्जालको संरक्षक सामाजिक विकास समितिका संयोजक रहनेछन् ।

(२) वडास्तरीय: सञ्जालको संरक्षक सम्बन्धीत वडाका वडाअध्यक्ष हुनेछन् ।

१५. सहयोग गर्नुपर्ने:

यस कार्यविधि वमोजिम गठित सञ्जालको काम कारवाहीको सम्बन्धमा आवश्यक सहयोग गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

१६. सञ्जालको विघटन:

(१) यस कार्यविधिमा उल्लिखित उद्देश्य वमोजिम काम गर्न नसक्ने वडा सञ्जाललाई सम्बन्धित वडाको वडा समितिले विघटन गर्न सक्ने र सो को जानकारी सामाजिक विकास समितिलाई गराउनु पर्नेछ ।

(२) यस कार्य विधिमा उल्लेखित उद्देश्य वमोजिम काम गर्न नसक्ने सञ्जाललाई सामाजिक विकास समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले विघटन गर्न सक्नेछ ।

१७. विषयगत समितिको संयोजक:

सञ्जालको अध्यक्ष हुन नपाउने: यस कार्यविधिको अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि गाउँ कार्यपालिका मातहतको विषयगत समितिका संयोजकहरू यस कार्यविधि वमोजिम हुने सञ्जालको अध्यक्ष हुन पाउने छैन ।

१८. कार्यपालिकासँग सम्पर्क:

पालिका स्तीय सञ्जालले कार्यपालिकासँग सम्पर्क राख्नुपर्दा सामाजिक विकास समिति मार्फत राख्नु पर्नेछ ।

१९. मापदण्ड बनाउने अधिकार:

यस कार्यविधिको कार्यान्वयन गर्नका लागि सामाजिक विकास समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले आवश्यक मापदण्डको तर्जुमा गर्न सक्नेछ ।

२०. बाधा अड्काउ फुकाउने:

यस कार्यविधिमा उल्लेखित प्रावधान कार्यान्वयन गर्दा कुनै बाधा अड्काउ आईपरेमा कार्यपालिकाले निर्णय गरी त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

आज्ञाले,
रेवन्त दहाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत